

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda (fél címe 2., ügyintéző ügyvéd: dr. Kovátsits László) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű felperes, II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű felperesnek - a dr. Fazekas Tamás ügyvéd (fél címe 1) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. január 24. napján kelt 65.P.25.894/2014/69 számú ítélete ellen a felperesek részéről 71. sorszám alatt előterjesztett fellebbezései folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 75.000 (hetvenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 80.000 (nyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint az I. rendű felperes és az alperes politikai ellenfelek. Az I. rendű felperes jelenleg a ..., aki a 2014. évi országgyűlési választásokat megelőző ciklusban frakcióvezető is volt. 2006 és 2014 között a II. rendű felperesi önkormányzat vezetőjeként ...nek polgármesteri tisztét töltötte be.

Az alperes 2014 óta a II. rendű felperesi önkormányzat képviselője, 2017 óta a felperessel szemben álló egyik politikai párt elnöke, aki rendszeresen fejti ki politikai nézeteit internetes közösségi oldalakon.

Az alperes régóta bírálója a II. rendű felperes ingatlangazdálkodásának. 2014 novemberében levélben fordult a Legfőbb Ügyészhez, amiben azt kérte állítsanak fel külön nyomozócsoportot a ... ingatlaneladások felderítésére. Kérése indokaként előadta, hogy számos eladás esetében az önkormányzat a piaci árnál jóval alacsonyabb áron adott el ingatlanokat kiválasztott vevőknek. Így jutott olcsóbban lakáshoz például a jelenlegi polgármester ... is. Úgy fogalmazott: „Ezek a jogsértő ügyek évekkorábban, még I.rendű felperes neve polgármestersége alatt kezdődtek. (...) Mindebből arra lehet következtetni, hogy saját meggazdagodása érdekében egy maffiaszerűen működő szervezet szűk körben, hatalmával visszaélve szisztematikusan, ezres számban játssza át az önkormányzati ingatlanokat saját hasznára.” A levelet 2014. november 28-án Facebook oldalán

közzétette. (1)

2014. december 2-án újabb bejegyzést tett közzé a ... Jogi és Ügyrendi Bizottság másnapi ülésével kapcsolatban azt kérdezve: a bizottság az olvasó szerint azt vizsgálja-e „...I.rendű felperes neve kapcsolatban volt-e ...kal, milyen üzletet kötöttek egymással a maffiózók/miért hazudott ... a nyilvánosságnak, hogy nem ismeri ...ot, amikor nem csak ismeri, hanem üzletelt is vele?” Közli, hogy nem erről lesz szó, hanem arról, hogy saját magának van-e eltitkolt jövedelme. A bejegyzés végén „Itt az előzmény, az egyik ...-... üzlet” megjegyzéssel egy linket helyezett el.(2)

Másnapi 2014. december 3-án tett bejegyzésében azt tette közzé, hogy „... elszólta magát, hogy 2000 feletti ingatlant adtak el az elmúlt években. Eddig csak olyat találtunk, amit ár alatt. Sokszor maffiózóknak, USA-ból kitiltott korrupt kormányközeli emberek cégeinek és más haveroknak.” Kiderült, hogy sokszor először bérbe adták a jövőendő vevőnek, majd kis idő múlva 30% kedvezménnyel eladták neki. Értetlenkedését fejezte ki azzal kapcsolatosan miért érte ez meg az I. rendű felperesnek. A Legfőbb Ügyésztől várt választ. (3)

2014. december 4-én „... igazi maffiózókkal üzletel” kiemeléssel arról tájékoztatta követőit, hogy a „...” című műsorban a kiemelésben szereplő témáról nyilatkozott, de ez a videó nincs fenn az ... internetes oldalán, míg más műsorok igen. Ezt cenzúrának értékelte. (4)

Az ... 2014. december 4-én sugárzott „...” című műsor adásba került riportja szerint a riporter az alperest arról kérdezte a vele kapcsolatos összeférhetlenségi eljárással kapcsolatosan, hogy hány céget nem vallott be, miért felejtett ki a vagyonnyilatkozatából egy céget, megélhetési politikus-e. Az alperes a riporterrel éles vitába keveredett, mert inkább az I. rendű felperes viselt dolgairól beszélt volna, nem értette, hogy miért a saját vagyonnyilatkozata a téma „... egy olyan napon, amikor I.rendű felperes nevet behívták az önkormányzathoz, hogy mutassa be, hogy ...sal milyen módon és miért üzletelt. (...) Azon a napon, amikor ... sal, a maffiózóval kiderül, hogy I.rendű felperes neve üzletel ...”(5)

2014. december 7-én az alperes Facebook bejegyzésében azt közölte: „...ék egy év alatt 50 millió forintot kerestek a ...nal kötött üzleten. Az események időrendi felsorolásában szerepel többek között, hogy „2011. október: ...ék bérlők lesznek. 2011. november: a képviselő-testület kijelölte elidegenítésre az ingatlant. 2011. december: ...ék megveszik az ingatlant ... önkormányzatától 52 millió forintért. 2012. július: ...ék eladják az ingatlant piaci alapon 102 millió forintért. 2012. szeptember: Az önkormányzat lemond elővételi jogáról.” Rögzíti, hogy mindezen események idején „A kerület vezetője: I.rendű felperes neve. Mára ... elmenekült a kerületből, a felelősségre vonás elől mentelmi joga mögé bújik”.

Közölte, hogy az akkori alpolgármester jelenleg az ...ban dolgozik, az utóda ..., aki a felperes embere és ma már polgármester. Dr. ..., aki a fenti időszakban a vagyonkezelő vezérigazgatója volt, most jegyző. Hozzátette, hogy „Ez a Klán. Egy bünszövetkezet, amivel szemben nem indít nyomozást a rendőrség, akikkel szemben nem jár el az ügyészség. ... szerint nem történt bűncselekmény. Szerintem igen.” Ezt követően olvasóit a bejegyzés minél nagyobb számban való megosztására buzdítja. (6)

Az ... televíziós csatorna 2015.december 7. napi ...jában is nyilatkozott az alperes. A híradás arról számolt be, hogy az alperes nyilvánosságra hozott egy dokumentumot arról, hogy ... élettársa az eredeti ár duplájáért 102 millió forintért adott túl egy ...i ingatlanon. Vázolták hogy milyen lépésekben valósult meg az üzlet. Az alperes nyilatkozata szerint: „I.rendű felperes neve maga mondta, hogy több mint 2000 ingatlant adtak el, csak az ő regnálása alatt, ebből mivel nem találtunk

olyat, ami 1/3-ánál jobban kelt volna el, feltételezhető, hogy itt üzletszerűen elkövetett, anyagi haszonszerzésért, a hatalmukkal visszaélve, bünszövetkezetben követték el ezeket a visszaéléseket". Hozzátette egy korábbi bejegyzését pontosítva, hogy „a ...i üzlethelyiséget ...ék az ... utcai robbantás megrendelésével vádolt ... élettársának érdekeltségében lévő cégnek adták el." Idézték az I. rendű felperes egy korábbi nyilatkozatát, miszerint nem minden ingatlan eladásról volt személyes tudomása. Megjegyezték, hogy mindezek ellenére vizsgálatot kezdeményezett 2013-ban az ingatlaneladásokkal kapcsolatosan, ami a napokban zárult le és szabálytalanságot nem tárt fel. Közölték, hogy az egyik párt kezdeményezte, hogy a vagyoneértékelések legyenek nyilvánosak és nyilatkozott ezen párt egyik vezetője arról, hogy közpénzről van szó nem lehet titkolózni. A riport végén elhangzott, hogy a II. rendű felperestől nem kaptak választ arra melyik ingatlanbecslő cég végezte az értékeléseket. (7)

2014. december 29-én a felperes az ügyészségre eljuttatott ismeretlen tettséggel szemben tett feljelentésében hűtlen kezelés, csalás, gazdasági csalás, hivatali visszaélés cselekmények gyanúját tárta a nyomozóhatóság elé. Ebben ismertette a vonatkozó jogszabályok körét, felvázolta azt a modellt, ami álláspontja szerint az ingatlanok értékesítése terén jogszabálysértő gyakorlatot eredményezett kárt okozva ezzel az államnak és a kerület lakóinak. Csatolta feljelentéséhez az érintett ingatlanokkal kapcsolatos valamennyi bérleti és adásvételi szerződést, a bérlő, illetve vevő kijelölési határozatokat, az azok előzményét képező értékbecsléseket, ajánlásokat felhívásokat.

2015. január 14-én az alperes ún. „Antikorrupciós séta” elnevezésű programot szervezett, amelyről az ... „...” című műsorában számolt be. Ennek során a tüntetés szervezőjéhez, az alpereshez a műsorvezető oly módon intézett kérdéseket, hogy hozzá az éppen folyó tüntetés helyszínére kikapcsoltak. A tüntetés helyszíne ... polgármester ingatlana előtt volt. A műsorvezetőnek a megmozdulás helyszínére és témájára vonatkozó felvetésére az alperes azt válaszolta: „... és ez a teljes ... maffia az ... vezetéséről mondjon le. Ki kell javítanom és elnézést kérek ..., de ki kell javítanom, hogy nem vélelmezem, hogy ... jogtalanul jutott ehhez a lakáshoz, hanem tudom, bizonyítani tudom. Jogtalan volt az, ahogy bérletként beköltözött, tehát nem bérelhette volna ki, jogtalan volt az, amilyen bérleti díjat megállapítottak neki, jogtalan volt az, ahogy eladásra felkínálták neki, és jogtalan volt az az ár, ahogy megvette. (...) Ez teljesen egyértelműen látható, az a rendszer, ami viszont egy következő feljelentésben már bünszervezetben elkövetett jelentős vagyoni hátrányt okozó csalás miatt tettem feljelentést, mert hogy ez a rendszer arról szól, hogy már a jogszabályokat úgy alakították ki, hogy az önkormányzat csak rosszul járhasson és csalás révén a saját haverjaiknak kijátszhasanak különböző ingatlanokat. Hamisak az értékbecslések, amikről ők azt állítják, hogy értékbecslések, azok nem azok. Hamis az, hogy miért van szükség az ingatlanok eladására, hiszen a költségvetésben soha nem terveztek vele, az ...nek semmi szüksége nem lenne rá, hogy eladják mert sok bevétele van egyébként is. Tehát hamis az is, hogy miért adják el, hamis az értékbecslés, hamis utána az, hogy kiknek adják el, mert azt állítják, hogy bérlőknek, de ez egy joggal való visszaélés. [H]amis az a kedvezményrendszer is, amit kialakítottak, mert mindenkinek automatikusan megadták azt a 30 %-os kedvezményt, ami egyébként a hosszú távon régóta itt lakó vagy régóta itt dolgozó vállalkozóknak járna, hogy az üzletüket kedvezményesen vegyék meg. Ők csálnak nagy tételben, tízmilliárdos nagyságrend az, amit eddig kijátszottak, ez az, én azt gondolom, hogy a rendszerváltás óta kiderült legnagyobb korrupciós ügy.”

A műsorvezető egy olyan értesülésével kapcsolatosan, miszerint 155 ingatlan érintett az ügyben azt válaszolja az alperes, hogy az I. rendű felperes 2000 ingatlanértékesítésről beszélt, ezt nem vonja kétségbe, de ezen számadatok nélkül is az a meggyőződése, hogy „nagyjából 4 milliárd forintot bukott a kerület ezen a tranzakció sorozaton, és [t]udjuk azt, hogy ... érdekeltségi körébe tartozó emberek jutottak hozzá. Tudjuk azt, hogy itt igazából egy maffia rendszerben adták el a lakásokat, és ismétlem még egyszer, nem arról van szó, hogy itt valakik régóta bérlők voltak, hanem

befektetőket kerestek a kerületbe, akiknek nagy hasznot ígértek és hát nyilván a köztes összeget pedig ők rakták zsebre."(8)

2015. február 16-án ugyancsak az ... „...” című műsorában az ezen a napon az Indexben megjelent írás kapcsán nyilatkozott az alperes. A hírportál arról számolt be, hogy a II. rendű felperes egy, a ... i Önkormányzat tulajdonában álló ... utcai ingatlant csere révén szerzett meg, majd ezt egy cégbe apportálta, amit azonnal értékesített is 2010-ben egy olyan luxemburgi társaságnak, amely képviselőjében ... járt el. 2012-ben 70 millió forinttal drágábban adták el a ... utcai ingatlant, mint amilyen értékben az apport listán szerepelt. Ezzel az üggyel kapcsolatban az alperes úgy nyilatkozott, hogy: „elcseréltek ingatlant, csak azért, hogy egyébként el lehessen adni haveroknak, és mint látszik fél áron."

A műsor folyamán a testületi döntéshozatali eljárással kapcsolatosan nyilatkozott az alperes sérelmezve, hogy a képviselők tudomása szerint sokszor nem voltak megfelelő információk birtokában a szavazáskor. A műsorvezető ezen információkkal kapcsolatos értetlenkedésére az alperes a folyamatot úgy illusztrálta: „[a]z hagyján, de ezek után nem mutatná meg nekem a szerződést, az értébecslést, semmit, hanem azt mondaná, hogy itt írja alá." A továbbiakban az alperes által kezdeményezett Mozgalom működéséről, céljairól beszélgettek. (9)

2015. február 23-án ugyancsak az ... „...” című műsora vendége volt az alperes, aminek az volt az apropója, hogy ellene ismét egy feljelentésről láttak hírek napvilágot. Az alperes megerősítette, hogy csak egy eljárásról tud, egy rágalmozási perről, amit az eljáró szervek visszautasítottak. Egy polgári perről van tudomása és jelenleg is csak annyi tudható, hogy ismét feljelentést fognak tenni ellene. Kifejtette, hogy ezekkel csak hitelteleníteni akarják. Ezt követően az alperes az általa tett feljelentéssel kapcsolatos hatósági döntésről beszélt. A feljelentésben ugyanis konkrétumokat, dokumentumokat hozott a hatóság tudomására, mégsem találták azt alkalmasnak arra, hogy nyomozást indítsanak. Példákat sorolt fel annak eldöntésére, hogy a visszautasítás indokai helytállóak-e. A műsorvezető azon kérdésére, hogy melyik ingatlanról van szó, és kinek adták oda, amivel kapcsolatosan van dokumentuma, az alperes azt válaszolta: „... üzleti érdekeltségi körébe tartozó ...nak a cégének, ez volt a ... Kft., a ... 26-ról beszélünk. Konkrét határozat van róla, közérdekkel való hivatkozás."

Miután tisztázták, arról van szó, hogy a hatóság szerint volt pályáztatás, noha az alperes szerint a csatolt dokumentációból ezzel ellentétes következtetés vonható le, a következőket mondta az alperes: [h]át erre mondom innentől mindenkinek teljesen világos, hogy itt egy koncepció mentén haladva mentegetik a bűnözőket és nincsen alapja egyszerűen annak, amit leírtak."

A beszélgetés végén felvázolta mit szándékozik az elutasított feljelentést követően ezekben az ügyekben tenni, többek között azt, hogy: "most jött el az ideje tényleg annak, hogy társadalmi nyomást fejezzünk ki, tehát március 8-ra egy óriástüntetést szervezek, itt már nem csak a ... korrupcióról lesz szó, hanem reményeim szerint nagyon sokan fognak csatlakozni más pártoktól is, független civilektől is, Pakstól, földügyeken keresztül, trafikokon át." (10)

Jelen per folyamatban léte alatt, 2016. november 3-án az alperes ismét a Facebook oldalán kritizálta az I. rendű felperest. Felróta neki, hogy az utóbbi hónapokban többször is hazudott. Többek között „[h]azudott arról, hogy volt-e szavazni a menekültekről. Nem volt." (11)

Az alperes sajtónyilatkozatai, az általa tett feljelentés, és az abban foglaltak nyomán számos sajtóorgánium foglalkozott a témával. A ... 26. szám alatti ingatlan vonatkozásában részletes cégadatok láttak napvilágot, melyekből az volt megállapítható, hogy az ezen ingatlant megszerző ... Kft 2011. augusztus 24-én alakult, ezt szeptember 8-án tették közzé. 2011. november 23-ig ... volt a tulajdonosa, egyben képviselője. Tulajdonrészét ekkor a ... érdekeltségébe tartozó ... Holding Zrt.

szerezte meg. A céget ...ne fia képviselte.

A ... Kft. 2011. augusztus végén jelezte a II. rendű alperes felé, hogy kibérelné a ... 26. szám alatti ingatlant közösségi szolgáltatás nyújtása céljából. 2011. szeptember 6-án a II. rendű alperes képviselő-testülete vendéglátás céljára bérbe adta az ingatlant, és október 13-án kötötték meg a szerződést. A ... Kft. nevében a szerződést ... írta alá. November 10-én született határozat az elidegenítésre, (november 17-én az I. rendű felperes eladásra jelölte ki az ingatlant,) melyre a ... Kft. 2011. november 21-én vételi ajánlatot tett. Azt a II. rendű felperes elfogadta és még azon a napon megkötötték az adásvételi szerződést, melyben a vételárat 52 millió forintban határozták meg. Az I. rendű felperes december 2-án írta alá a szerződést, a Kft.-t ekkor már, az azt megvásárló ... Zrt. nevében, ...ne fia képviselte. Az ingatlanban vendéglátóhely üzemeltetésére nem került sor, azt a Zrt. 2012 júliusában, miután a II. rendű felperes elővásárlási jogáról lemondott, 102 millió forintért adta el.

... t 2012. július 14-én letartóztatták. 2013. június 27-én ..., ... polgármester, a ... piac bezárásával kapcsolatos ügyben úgy nyilatkozott a ... című lapnak, hogy tudja kicsoda ..., ő ... élettársa. A személye azért merült fel ebben az ügyben, mert a ... piacot a ... Kft. üzemeltette. ... 2014. december 16-án közleményben cáfolta, hogy ... élettársa lenne.

Az alperes feljelentése eredményeként ügyészségi határozat alapján, nyomozás indult, azt azonban megszüntették.

Az I. rendű felperes keresetében (1)-(7) pontok alatt terjesztett elő kérelmeket, melyek vonatkozásában annak megállapítását kérte, hogy az alperes a megjelölt Facebook bejegyzéseiben, a ... című műsorban, és az ...-jában tett nyilatkozataival elsődlegesen a jóhírnevét, másodlagosan a becsületét megsértette.

Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, és a jogsértés abbahagyására, valamint a Facebook oldalán elégtételadó közlemény közzétételére kötelezését. A közzétenni kért közleményt a következők szerint fogalmazta meg: alperes neve valótlanul állította, hogy I.rendű felperes neve, illetőleg az ...i önkormányzat az ő polgármestersége idején, ...sal, élettársával vagy az érdekeltségébe tartozó társasággal üzletelt. Ezzel szemben a valóság az, hogy sem I.rendű felperes neve, sem az általa vezetett Önkormányzat nem üzletelt ...sal vagy hozzá bármilyen módon köthető személyekkel, társaságokkal.

Kérte továbbá az alperes kötelezését a sérelmezett Facebook bejegyzések végleges törlésére is.

Ezen túlmenően kérte az alperes kötelezését 1.000.000 forint sérelemdíj és ennek 2014. december 15-től járó kamatainak megfizetésére.

Előadása szerint, az alperes azt állította róla, hogy bűnözőkkel szövetkezik, maffiózó, és ezek az állítások a jóhírnevét sértik. Közszereplői státuszát elismerte, de a valótlan és sértő állításokat közszereplőként sem köteles elviselni. Álláspontja szerint, az alperes megnyilatkozásai nem értékelhetők a közéleti vita során kifejtett véleményeknek. Az eljárás alatt, 2016. november 3-án tett bejegyzésében az alperes olyan ügyben vádolta hazugsággal, ami egyértelműen cáfolható volt, hiszen a választási bizottság igazolta, hogy a népszavazáson megjelent. Ezen bejegyzésben írtakkal kapcsolatban annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a becsületét. (11) Ugyancsak kérte megállapítani, hogy az alperes az ... „...” című 2015. január 14-i műsorában megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét és becsületét annak állításával, hogy „...a köztes összeget pedig ők rakták zsebre.” (8) Ennek során ugyanis az alperes kifejezetten bűncselekmény elkövetését állítja az I. rendű felperes tekintetében is.

Hivatkozott arra, hogy a lezárt nyomozás nem állapította meg, hogy vezetése alatt az ...i Önkormányzat jogsértő gyakorlatot követett az ingatlanértékesítések során, a kerületnek kárt nem

okozott.

Nem felel meg a valóságnak, hogy ...t ismeri, és üzletelt vele. A ... Kft. nem volt ... érdekeltsége, amikor a bérleti jogot, majd az ingatlan tulajdonjogát megszerezte, ezért a személyén keresztül sem köthető ...hoz. ... tanúvallomását kérte kirekeszteni a bizonyítékok közül, mert elfogult és valótlan tartalmú volt. ... azonban vallomásában az álláspontját alátámasztotta. Álláspontja szerint az alperes által csatolt sajtócikkek bizonyítékul nem szolgálhatnak, mert azok zömmel az alperesi állításokat követően, arra alapozva jelentek meg.

Részletesen kifejtette, hogy mely alperesi közlés mely részében mely személyhez fűződő jogát sértette. Az eljárás során beszerzett és becsatolt bizonyítékok tekintetében hivatkozott arra, hogy ... és ... kapcsolatára vonatkozóan egy sajtóperben a Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy az abban az eljárásban felmerült bizonyítékok alapján az I. rendű felperes nem hozható összefüggésbe ... sal. Vitatta, hogy az alperes eleget tett bizonyítási kötelezettségének a csatolt újságcikkekben írtakkal. Sz alperes kijelentései zömmel gazdasági bűncselekmények elkövetését állítják a terhére, amely az állandó bírói gyakorlat szerint megalapozza a jóhírnév megsértését. Csatolta a ... 26. szám alatti ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződést és a ... Kft., illetve egyéb cégek cégiratait annak igazolására, hogy ... cége, a ... Zrt. nem volt vevője az ingatlanoknak. Az alperes által csatolt iratok tekintetében vitatta, hogy azok alátámasztanak az alperesi állítást a kormányhoz közeli emberekkel kapcsolatban, vitatta ... ilyen minőségét. ... tanúvallomását elfogultnak, az I. rendű felperes lejárátását célzónak értékelte.

A népszavazáson való I. rendű felperesi részvétellel kapcsolatosan csatolta a választási iroda igazolását, ami szerint a felperes azon részt vett. Hivatkozott arra, hogy e körben az alperes mindenképpen valótlan tényállítást tett, ami azért sérti a felperes jóhírnévét és becsületét, mert kétséget kizáró módon megállapítható, hogy valakit hazugnak nevezni igaztalanul sértő állítás. Ráadásul az I. rendű felperes esetében, ennek azért van különös jelentősége, mert I. rendű felperes neve volt ezen népszavazás megszervezésért és lebonyolításáért felelős politikus.

A II. rendű felperes 2015. október 21-én érkezett keresetében az ... „...” című műsor 2015. január 14-én, február 16-án és február 23-án adásba került különböző kijelentések [(8)-(10)] miatt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette jóhírnévét becsületét. Előadta, hogy az alperes sérelmes nyilatkozatai alkalmasak arra, hogy a lakosság körében negatív megítélést keltsenek a felperesi önkormányzattal szemben. A II. rendű felperes is hivatkozott arra, hogy a közügyek szabad vitatását biztosító alapjog gyakorlása szükséges és arányos mértékben korlátozható akkor, ha az alperesi kijelentések sértik a felperes társadalmi megbecsültségét.

Kérte alperes eltiltását a jogsértéstől a jövőben és megfelelő elégtételként nyilatkozat közzétételére kötelezni olyan tartalommal, hogy valótlanul állította, hogy ... sal, élettársával, érdekeltségébe tartozó társasággal üzletelt volna, hogy az önkormányzat korrump, bűnöző, illetve bűncselekmény-gyanús ügyekben vett/vesz részt, hogy valótlanul hozta összefüggésbe az önkormányzatot maffiával, bűnszervezettel alperes. Fizetett hirdetésként az ... „...” című műsora alatt vagy előtt kérte a közlemény közzétételére kötelezni az alperest. Sérelemdíj megfizetésére is kérte kötelezni az alperest, 500.000 forint és ezen összegnek az utolsó sérelmes tartalmat közvetítő adást követő napjától, 2015. február 24-től számított késedelmi kamat megfizetése erejéig.

Hivatkozott arra, hogy az alperes megszólalásaiban bűncselekmények, csalás elkövetésével vádolta a II. rendű alperest, vele kapcsolatosan korrupcióról beszélt, mely állítások valóságtartalmát nem igazolta, dokumentumokat nem csatolt. ... vallomását e körben is súlytalannak tartotta, viszont jelentőséget tulajdonított annak, hogy a nyomozóhatóság az alperes feljelentésére a nyomozást megszüntette. Ez a feljelentés ugyanis éppen a II. rendű felperes alperes által sérelmezett gyakorlatát vizsgálta és nem tartotta azt jogszabályba ütközőnek.

Az elsőfokú bíróság jelen perhez egyesítette, a II. rendű felperes keresetét, a két kérelmet egységesen bírálta el.

Az alperes mindkét felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint valamennyi sérelmezett közlésben véleményét fejtette ki a felperesek tevékenységére vonatkozóan, mely kijelentéseket a felperesek, mint közszereplők nem sérelmezhetnek. Jogvédelem ugyanis csak akkor illeti meg a közhatalmat gyakorló személyeket, ha az értékítélet személyüket nem a közügyek vitatása körében, nem közéleti tevékenységükkel, hanem magán- vagy családi életükkel kapcsolatban érinti. Az érintett személy emberi státuszának súlyosan becsmérlő tagadása azonban, nem a nevesített személyiségi jogok, hanem az emberi méltóság korlátozhatatlan aspektusába ütközik. Előadta, hogy a per tárgyát képező kijelentések az alperes önkormányzati képviselői munkája során szerzett adatokon alapuló kritikák, bírálatok, amelyek az I. rendű felperes vezette II. rendű felperesi önkormányzat működése jogszerűtlenségének gyanúját vetették fel. A november 28-i Facebook bejegyzés ezen tapasztalatok nyomán indokolt feljelentés magját foglalta össze.

Rámutatott arra, hogy az ingatlan-értékesítési adatok az általa csatolt feljelentésben írt ingatlanértékesítési folyamatot igazolják. Hangsúlyozta, hogy ha a véleményalkotás ténybeli alapja bizonyított, szabadon vonhat le következtetéseket, melyeket a felperesi közszereplőnek, illetve II. rendű felperesnek is tőrníe kell.

Mind a korrupt politikus, mind a haveroknak történő juttatás, mind az üzletelés körében hivatkozott arra, hogy azok nem bizonyítható tényállítások, így ezen kijelentések szabadon kifejthető véleményként értékelendők. Álláspontja szerint az üzletelés nem azonos a szerződéskötéssel, a kapcsolatnak nem kell szerződésben megnyilvánulnia. Egyes személyeknek a szerződés résztvevőjekénti megjelenése nem feltétele annak, hogy a vele való üzletelésre vonatkozó következtetést vonhasson le.

Álláspontja szerint nem az a releváns, hogy kijelentéseit követően jelentek-e meg azok az írások, amelyek alátámasztják a korábbi nyilatkozatát, hanem az hogy azok igazolják az általa megfogalmazottak alapját képező tényeket. Utalt arra is, hogy esetenként maga is a sajtóban megjelent értesülésekből tájékoztatta Facebook bejegyzésein keresztül a nyilvánosságot. Az I. rendű felperesnek ...hoz való kötődéséről is a sajtóból értesült, e körben a ... 2013. júniusi közlésére, I. rendű felperes párttársa, ... nyilatkozatára utalt, és előadta, hogy ennek nyomán jelent meg a ... közlése, amelyekre alapozva fogalmazta meg a felperesnek ...sal való üzletelésére vonatkozó következtetéseit. Ugyanígy a sajtóból szerzett tudomást ... büntető ügyében tett nyilatkozatáról, miszerint üzletelt az I. rendű felperes vezette II. rendű felperesi önkormányzattal.

... jelen perben tett vallomása alapján álláspontja szerint bizonyítást nyert, hogy a kifogásolt bejegyzések kellő ténybeli alappal bírnak, és jóhiszeműen járt el, mikor a sajtóban ... felperesi önkormányzattal való üzleteléséről tudomást szerezve, ezt nyilvánosságra hozta.

A 2016. november 3-i Facebook bejegyzéssel kapcsolatosan álláspontja az volt, hogy a sérelmezett kijelentés I. rendű felperes társadalmi megítélése szempontjából nem bír relevanciával, figyelemmel a személyét ért korábbi, alperes értékelése szerint valósnak minősült kritikákra a szavahihetőségét illetően. Így az, hogy e körben alperes esetleg tévedett a felperes szavahihetőségét illetően, nem csorbitja a felperes jóhírét, becsületét. A II. rendű felperes által sérelmezett azon közlés tekintetében, miszerint köztes pénzeket tettek zsebre és mellyel kapcsolatosan az I. rendű felperes is igényt érvényesített, ugyancsak arra hivatkozott, hogy értékelésről van szó, amelyet a perben meghallgatott tanú (...) előadása is megerősített.

A II. rendű felperes kereseti kérelmére előadta, hogy becsületsértésre a felperesi önkormányzat nem alapíthat személyiségi jogsértési igényt, mert fogalmilag nem merülhet fel jogi személy becsületének megsértése. A sérelmes kijelentések közül a csalás, kijátszás, korupció kifejezés körében arra hivatkozott, hogy a II. rendű felperest nem automatikusan bűncselekménnyel hozza

összefüggésbe a szóhasználat, másrészt bűncselekményt a felperesi önkormányzat nem is tud elkövetni. A jogtalan vagy hamis értékesítések, szakvélemények körében szintén olyan kijelentéseket sérelmez az önkormányzat, amelyek értéktartalmú bírálatok, ezek használatát túrni köteles. A jelenlegi polgármester alpolgármesterként szerzett ingatlanával kapcsolatos igényérvényesítéssel kapcsolatban arra utalt, hogy a felperesi önkormányzat nem rendelkezik legitimációval, így az ingatlanszerzés körülményeire vonatkozó kijelentéseket nem sérelmezheti.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam külön felhívására 60.000 forint kereseti illetéket. Kötelezte továbbá az I. rendű alperest, hogy 150.000 forint+áfa a II. rendű felperest, hogy 30.000 forint+áfa perkoltséget 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek. A fennmaradó 36.000 forint kereseti illeték viseléséről úgy határozott, hogy azt a Magyar Állam viselje.

A perben alkalmazandó jogszabályok közül ismertetette a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. §, 2:45. §-át a jóhírnév és becsület megsértése, a 2:44. § a közszereplők bírálhatóságának határai tekintetében, továbbá a személyiségi jogi perekben is irányadó a Legfelsőbb Bíróság PK 12. és 14. számú állásfoglalását. Az Alkotmánybírósági határozatok közül a 36/1994 (VI. 24.), a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) számú AB határozatok releváns megállapításait, az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) gyakorlatából a Lingens vs. Ausztria ügyben tett egyes megállapításokat.

A bizonyítása körében a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. § (1) bekezdését és a Legfelsőbb Bíróság PK 14. számú állásfoglalását.

Megállapítása szerint szinte valamennyi sérelmezett közlést az alperes politikusként tette. Azokban a II. rendű felperes ingatlangazdálkodását kritizálta, ennek során vetette fel I. rendű felperes felelősségét, és ezek miatt feljelentést is tett.

Mindezek alapján azt vizsgálta, hogy a felperesek által sérelmezett alperesi kijelentések a felperesek tevékenységét érintik-e, a megfogalmazott kritika öncélú, személyeskedő-e, avagy ténybeli alapokon nyugvó következtetés. Rögzítette, hogy jogi minősítés, értékítélet nem vezethet marasztaláshoz.

A sérelmezett közlések közül ténytartalmú kijelentésnek tekintette azokat, amelyek a felpereseknek a ... sal, illetve az érdekeltségi körével, mint maffiózókkal való üzletelésre üzleti kapcsolatra vonatkoztak. Azokat a közléseket is bizonyítandónak értékelte, melyek az I. rendű felperes esetében köztes pénzek zsebre tételére vonatkoztak. Összességében az alperesi bizonyítást eredményesnek ítélte.

A 2014. november 28-i Facebook bejegyzés (1) esetében, melyben az alperes a Legfőbb Ügyész részére írt levelét tette közzé, az elsőfokú bíróság túlnyomórészt nem látta szükségesnek bizonyítani a kijelentéseket, mert azokat az alperes politikai nyilatkozatként tette, és jogi minősítést adta a II. rendű felperes ingatlanértékesítő gyakorlatának. Megítélése szerint ezek a minősítések, értékelések, mivel egy feljelentésben szerepelnek, az irányadó bírói gyakorlatra is figyelemmel nem képezhetik sem sajtóper, sem személyiségi jogi per tárgyát. Az I. rendű felperest sértő kijelentésként nem értelmezhetők, még ha áttételesen tartalmaznak is olyan kijelentéseket, miszerint saját meggazdagodása érdekében, saját hasznára játszotta át az önkormányzati ingatlanokat a kerület vezetése. Úgy értékelte az elsőfokú bíróság, hogy ezek a közlések konkrétan az I. rendű felperes személyére vonatkozó állításokat nem is tartalmaznak.

Utalt arra, hogy a tevékenység bírálata körében túlzó, nem kellően pontos minősítéseket is túrnie kell az I. rendű felperesnek. A közlések ténybeli alapja körében hangsúlyosnak tartotta, hogy a

nyomozást újra elrendelő Fővárosi Főügyészségi határozat is rögzítette, hogy a bérleti szerződések megkötésének kizárólagos célja vételár kedvezmény megszerzése lehetett, az 1/2009. önkormányzati rendelet kedvezményre jogosító szabályainak alkalmazhatósága érdekében.

A 2014. december 2-i Facebook bejegyzésben (2) az alperes a II. rendű felperes egyik Bizottsága ülésének témájáról tájékoztatta a közvéleményt. Ennek során ...nak a büntető ügyben tett vallomására reagálva tett fel kérdést az alperes. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy kérdésfeltevés is megfogalmazhat állítást, jelen esetben azonban azt tartotta szem előtt, hogy a nyilvánosságban tényfeltáró újságírók tevékenysége eredményeként is teret kapott nyilatkozatokra reagált az alperes, vagyis arra, hogy ... arról beszélt, ismeri I. rendű felperes nevét, illetve ezen felül érdekeltségébe tartozó cégek üzletkötésére vonatkozóan is nyilatkozott. Mivel az alperes e körben az I. rendű felperest már korábban is megszólította, így az elsőfokú bíróság politikusi szerepvállalás körében megválaszoltatható kérdés-feltevésnek értékelte a sérelmezett közlést. Álláspontja szerint a nyilvános közbeszéd lehetetlenülne el, ha a hasonló politikusi megnyilvánulásokat személyiségi jogi keretek között értékelné.

Az elsőfokú bíróság 2014. december 3-i Facebook bejegyzésből (3) azt, hogy az I. rendű felperes elszólta magát a 2000 feletti ingatlanértékesítésekkel kapcsolatban, sértő jelleg hiányában találta megalapozatlannak és álláspontja szerint az ezres nagyságrendű értékesítésben, való esetleges tévedés nem érinti I. rendű felperes társadalmi megítélését. Azt, hogy maffiózóknak, USA-ból kitiltott, korrupt, kormányközeli emberek cégeinek, más haveroknak történt volna értékesítés, úgy ítélte meg, hogy az I. rendű felperesi legitimáció e körben hiányzik, mert a közreműködésére az írás nem utal. Az alperes előadta, hogy konkrétan mely személyekre gondol, ezen személyek érintettsége pedig a csatolt iratokból, cikkekből megállapítható. Az hogy I. rendű felperes haverjainak tekinthetők-e mindazok a személyek, akik az önkormányzattal szerződve 30%-os kedvezménnyel jutottak ingatlanhoz, amelyet ár alatti szerzésnek minősített, az alperes szabadon megfogalmazható véleménye, ezért részletes bizonyításra nem szorul.

A december 4. és 7. Facebook bejegyzésben, valamint az ... „...” című adásában (4-6) sérelmezett az I. rendű felperesnek ...sal, illetve maffiózókkal való üzletelésre vonatkozó közléseket az elsőfokú bíróság a tartalmi egyezőségre tekintettel egyben értékelte. E körben konkrétumot a december 7-i bejegyzés tartalmazott a ... 26. szám alatti ingatlan értékesítése kapcsán. Az elsőfokú bíróság erre vonatkozóan a két kihallgatott tanú vallomását és az adásvétellel, illetve az érintett cégekre vonatkozóan csatolt iratokat értékelte. Megállapítása szerint a bérbeadás, illetve a kedvezményes áron történő vétel és az ezt követő, a szerzéshez viszonyítottan nagy értékű vételár különbözettel történő továbbértékesítés tényét a hatóságtól beszerzett szerződések, cégiratok adatai igazolják. Az alperesben ez az ügylet is - más, hasonló jellegű ingatlan-szerzésekről tudomást szerezve - azt a képet alakította ki, illetve erősítette, hogy a képviselői munkájával érintett II. rendű felperesi önkormányzatnál az I. rendű felperes polgármestersége idején rendszerszerűen történtek olyan értékesítések, melyek során kedvezményes áron bérlőként vagy a bérlők által kijelölt jogosultként jutott(ak) kedvezményes áron üzletemberek egyes csoportja(i) ingatlanokhoz. Ezt alátámasztotta a nyomozás során vizsgált szerződések esetében az, hogy voltak ugyanolyan ingatlanok melyekre a bérlő nem érvényesíthetett kedvezményt, ez azonban a kedvezményes áron értékesített ingatlanokhoz képest kevesebb számú volt. A ...-i ingatlan esetében a felperesek és ... közötti kapcsolat megteremtése ... nyilatkozatán alapult, ami 2013. június 23-án látott napvilágot. ...-t ... élettársának állította. Az nem volt vitás, hogy ... cégének tekinthető a ... Zrt., mely cég 2011. november 23-án megvásárolta annak a Kft.-nek az üzletrészt, amely 2011. október 13-án bérleti, majd november 21-én adásvételi szerződést kötött erre az ingatlanra. ... vallomása szerint ebben az ingatlanban kávézót akart üzemeltetni, de az ügyletkötésről azonban részleteket nem tudott, mert az

ügyeket a munkatársai intézték. Az sem volt vitás, hogy a ... Zrt. az ingatlant 2012 nyarán jelentős haszonnal úgy értékesítette, hogy azt vendéglátóegységként nem üzemeltette. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint ezen az üzleten nyomon követhető az az üzleti modell, amiről ... jelen perbeli vallomásaiban említést tett. Megítélése szerint ... környezetében követhette szemmel az üzletkötést. E körben összhangban volt a tanú nyilatkozata azzal, hogy 2012. július 14-i előzetes letartóztatásba helyezéséig követhette az ingatlan sorsát. Miután július 25-én mondott le a képviselő testület az elővásárlási jogáról, és ... ezt követően értékesítette az ingatlant, az előzetes letartóztatásba kerülő ... ezt már nem adhatta elő saját észleléssel rögzített tényként. Erről az ügyletről, - mivel az ügylet részletei a sajtóban 2012-ben még nem jelentek meg - csak úgy tudhatott, ha ... nem csak magánjellegű beszélgetésein volt jelen, és nem csak 2010 őszéig találkoztak. Az, hogy a tanúként meghallgatott ... üzleteire ilyen részletességgel, a döntéshozatali folyamatot is feltárva rálátott ..., a bíróságban azt erősítette, hogy ... tagadó nyilatkozatával szemben ... tanú nyilatkozata elfogadható ... üzletkötési szándékait illetően. E körben ... nyilatkozatai rendkívül hiányosak voltak.

Mindezek miatt az elsőfokú bíróság azt az alperesi Facebook bejegyzéseket sérelmező kereseti kérelemmel szemben, az alperesi állítás alátámasztására elfogadhatónak rögzítette, hogy ... érdekeltségi körébe kerülő ingatlanok vonatkozásában alappal használhatta azt a kitélt az alperes, hogy ...ék kerestek 50 millió forintot ezen az üzleten, mert ... és üzleti partnere, ... érdekeltségi körébe került többek közt ez az ingatlan is, majd került továbbértékesítésre 50 millió haszonnal. Úgy értékelte, hogy a fel nem tárt részletekről az I. rendű felperes nyilatkozhatott volna érdemben, ezzel a lehetőséggel nem élt, ezért a rendelkezésre álló adatok alapján az alperes közléseinek alapját képező tényeket bizonyítottnak tekintette. A nyilatkozata megtételekor ugyanis ... nem cáfolta nyilatkozata, ... büntetőperben tett vallomása, továbbá az ingatlan megszerzésével, továbbértékesítésével kapcsolatos adatok álltak a rendelkezésére. Ezeket megerősítette a perben kihallgatott két tanú vallomásának azon része, mely arra vonatkozott, hogy kapcsolatuk nem csak személyes, baráti, esetleg családi volt, hanem annak volt üzleti jellege is.

E körben a felperesek által eredménnyel kezdeményezett sajtópereket, illetve önkéntes helyreigazításokat az elsőfokú bíróság nem tekintette perdöntőnek figyelemmel arra, hogy azokban az eljárásokban a védendő jogi tárgy más volt. A sajtóperekben a tényállítás valóságát tekintette mércének. Személyiségi jogi perekben azonban értékelendőnek tartotta a közügyek esetében nem korlátozható a szabad véleménynyilvánítás, és a közvélemény tájékoztatásának szükségességét. Kitért arra a körülményre, hogy a perben rendelkezésre állt ... vallomása is, mely a sajtó-helyreigazítási perekben nem. A tanú vallomását az elsőfokú bíróság megítélése szerint az abban fellelhető ellentmondások nem tették hiteltelenné, ezért mellőzte az e körben indítványozott alperesi bizonyítás lefolytatását, az általa indítványozott tanúk kihallgatását.

A 2014. december 7-i Facebook bejegyzésből sérelmezte még I. rendű felperes, hogy elmenekült volna a kerületből, illetve klánként működtetne egy bűnszövetkezetet, továbbá azt, miszerint bűncselekmény történt a felperesi önkormányzatnál az I. rendű felperes vezetése alatt. Ezek a kijelentések az elsőfokú bíróság megítélése szerint olyan értékelések, minősítések, amelyek vonatkozásában az alperesnek nem szükséges bizonyítania, figyelemmel arra is, hogy ezek a kitételek az általa tett feljelentésben foglaltak köznapi interpretációi.

A 2014. december 7-én az ...-jában (7) elhangzottakkal kapcsolatosan az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy ebben az adásban szintén az I. rendű felperes vezette II. rendű felperesi önkormányzat gazdálkodását bírálta az alperes. Arra helyezte a hangsúlyt, hogy valóban téves az a nyilatkozat, hogy nem volt olyan ingatlan, ami harmad áránál jobban kelt volna el,

összességében azonban egy közéleti vita során hangzott el a téves kijelentés, ezért a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban kifejtettek szerint, a politikus I. rendű felperes jogi úton elégtételt nem kereshet. Hangsúlyozta, hogy az adásban az I. rendű felperes álláspontja is megjelenítésre került. Szintén jogi minősítésnek tekintette az üzletszerűen, anyagi haszonszerzésért, hatalommal visszaélve, bünszövetkezetben történő elkövetésére, a visszaélésekre vonatkozó közléseket, illetve azt, hogy ... élettársa érdekeltségében lévő cégnek értékesítették a ...i üzlethelyiséget. Azt, hogy ... élettársának nevezte ...-t az alperes, a fent részletezettek miatt nem tekintette jogsértőnek az elsőfokú bíróság. Figyelemmel volt e körben ... vallomásra is, aki megerősítette a magánéleti kapcsolat meglétét, mely egy barátnál szorosabb kapcsolatra utalt. Az egyéb kijelentések vonatkozásába arra az álláspontra helyezkedett, hogy a túlzó kijelentések olyan közegben fogalmazódtak meg, amely a politikai véleménynyilvánítás artikulálásának XXI. századi közege. A Facebook bejegyzésekben, illetve különféle sajtóorgánumban, riporter kérdésre megnyilvánulva nyilatkozott az alperes. Ennek során igyekezett tájékoztatni az általa feltártakról a nyilvánosságot, így ezen kijelentések valóságának bizonyítása körében az elsőfokú bíróság nem a szigorú bizonyítási tesztet alkalmazta.

A kereset kiterjesztéssel érintett, és az alperesnek már a per folyamatban léte alatt, 2016. november 3-án tett Facebook bejegyzésével (11) kapcsolatosan, mely az I. rendű felperes hazugságaira vonatkozott, az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy ennek azért nincs jogsértő jellege, mert az I. rendű felperes társadalmi megítélése szempontjából lényegtelen kitétel. Az I. rendű felperes szavahihetősége, politikusi kritizálása körében alperes szabad véleménynyilvánítás jogával élve, és lényegében e körben a rendelkezésére álló információk alapján fogalmazta meg kritikáját, még ha az ennek alapjául szolgáló körülményben tévedett is. Megítélése szerint a politikusok szavahihetősége körében a politikusi kritikát, ha igaztalan is, a felperesi politikusnak is tűrnie kell. Ilyen jellegű viták színtere nem a polgári per kell legyen az AB és az EJEB határozatai alapján.

A II. rendű felperes által előterjesztett keresettel kapcsolatosan, az elsőfokú bíróság a 2015. január 14-i (8) adásban kifogásoltak vonatkozásában úgy foglalt állást, hogy a jelenlegi polgármester ingatlan bérlésével, majd vásárlásával kapcsolatos kritikáját fogalmazta meg az alperes, amikor azokat jogtalanoknak minősítette. Nem fogadta el azt az alperesi védekezést, hogy ez a kijelentés nem a II. rendű felperesre vonatkozik, mert azt az alperes ténylegesen az önkormányzat működésének kritikájaként fogalmazta meg, így abban a II. rendű felperes mindenképpen érintett. Utalt arra, hogy a sérelmezett közlések az alperes által tett feljelentés tartalmával egyezők voltak. Azt, hogy az ingatlanértékesítések a ...hoz köthető személyek hasznára voltak, és a kerületnek 4 milliárdos kárt okoztak, valós tényekből levont következtetésként ítélte meg a korábban kifejtett személyi összefüggések, és a nyilatkozat megtételekor rendelkezésre álló információk alapján. Figyelemmel volt e körben a nyilatkozat időpontjában a sajtóból ismert információkra is. Azt, hogy az alperes csalást emlegetett, 10 milliárdos, illetve 4 milliárdos nagyságrendű kárt említve, és a rendszerváltás óta kiderült, legnagyobb korrupciós ügynek minősítette a felperesi önkormányzat ingatlanértékesítési gyakorlatát, szintén tényekből levont következtetésként ítélte meg. A perek egyesítésének indokaként jelölte meg, hogy az alperes indítványozta ... vallomását ezen kereset tekintetében is értékelni. Figyelemmel volt e körben arra is, hogy ezen perttechnikai lépéssel figyelembe vehette a felpereseknek a tanú vallomásával szemben előadott érveit is, azok megismétlése nélkül.

Utalt arra, hogy az I. rendű felperes is kiterjesztette keresetét ezen adás azon kitételére, miszerint „a köztes összegeket zsebre rakták,” bár kifogásolta, hogy a táblázatos formátumú kereset pontosítás ezt nem konkretizálta. Ezen kijelentést úgy ítélte meg, hogy ugyanezen tanács ugyanezen műsor kapcsán a felperes által sérelmezett kijelentések vonatkozásában jogsértést állapított meg, erre

azonban bizonyítatlanság miatt került sor, mert sem az akkori eljárásban tanúként kihallgatott jelen per alperese, sem ... vallomása nem volt alkalmas a sérelmezett közlés alátámasztására. Jelen perben azonban meghallgatásra került ..., aki megvilágította a ... 26. szám alatti ingatlan megszerzésének példájával azt az üzletkötési módot, amellyel az önkormányzat vevőket talált. Reális nyilatkozatként fogadta el ... nyilatkozatát abból a szempontból, hogy az önkormányzati gyakorlat az volt, miszerint azon ingatlanok esetében, melyekre a bérlő a bérleti díjat nem tudta fizetni olyan tőkeerős befektetőket kerestek, akik utóbb a kedvezményes vételárat is kifizetik és, ezek a befektetők pedig az ismerősi körből kerültek ki. Megerősítettnek ítélte azt az információt is, hogy ... is ilyen befektető volt, mert ezt a tényt még a saját vallomása, ha bizonytalanul is, de alátámasztotta.

Azt, hogy ezen modell kapcsán a köztes pénzt önkormányzati emberek zsebre tették valós tartalmú kijelentésként értékelte ... vallomás alapján. Utalt azonban arra, hogy ezen közlés esetében a II. rendű felperesnek, mint jogi személynek keresetösségi joga nincs.

A 2015. február 16-i adásban (9) elhangzottakkal kapcsolatosan arra az álláspontra helyezkedett az elsőfokú bíróság, hogy az ebben sérelmezett azon kijelentést, hogy elcseréltek egy ingatlant azért, hogy azt haveroknak adják, olyannak ítélte meg amivel kapcsolatosan az önkormányzat, mint jogi személy igényt nem érvényesíthet. Haverjai ugyanis nincsenek, így személyében rá vonatkozó kijelentésként ezt a haveroknak történt értékesítést nem sérelmezheti. Azt, hogy féláron került értékesítésre az ingatlan, a kedvezményes vételár kialakítási gyakorlat adatai alátámasztják, konkrétan ezen ügylet vonatkozásában is több tízmilliós hasznót ért el az ingatlan megszerzője. Az alperes által tett közbevetésre, példára, miszerint a döntési folyamat időnként olyan volt mintha elé tennék a papírt, hogy csak írja alá mindenféle előzetes információ nélkül, úgy minősítette az elsőfokú bíróság, hogy a felperes társadalmi megítélését az alperes feljelentésében foglalt modell nyilvánosság elé tárását követően az már lényegesen nem érintette, hogy az értékebecslést, szerződést adott esetben látták-e a képviselők, az önkormányzat lehetővé tette-e a részletek megismerését. Éppen ezért e körben bizonyítást sem rendelt el.

A 2015. február 23-i adással (10) kapcsolatosan sérelmezett közlések tekintetében az volt az elsőfokú bíróság álláspontja, hogy ez az adás ... érdekeltségi körébe tartozóként említette ...-t, és cégét, a ... Kft.-t. A korábban már a ... 26. szám alatti ingatlan szerzésével kapcsolatosan kifejtettek szerint, a jelen perben beszerzett bizonyíték alapján ezt a kijelentést nem tartotta valótlannak. A bűnözők koncepció mentén való mentegetése olyan értékítélet, amelynek bizonyítására az alperes nem köteles. Ugyanilyen megítélésűnek tartotta a ... korrupció minősítést is, mint ami nem sérelmezhető.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Kérték, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg, és az I. és II. rendű felperesek keresetének teljes körűen adjon helyt.

Elsődlegesen fenntartották az I. rendű felperes által az alapeljárásban 35. számon benyújtott kifogást az eljárás elhúzódása miatt, továbbá az első fokon eljáró bíróval szembeni elfogultsági kifogást. Mindkét felperes kérte azok ismételt elbírálását.

Észrevételezték, hogy a 2015. január 14-én az ... „...” című műsorban elhangzott azon közlést, hogy „...a köztes összeget pedig ők tették zsebre” mindkét felperes kifogásolta, és magára a jóhírnevét és becsületét sértő állításként sérelmezte, nem csak a II. rendű felperes.

Általánosságban sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság azt a következetes bírói gyakorlatot, hogy a véleményeket és a tényállításokat egymástól el kell határolni, a közszereplők magasabb tűrési kötelezettsége pedig csak a vélemények esetében áll fenn figyelmen kívül hagyta. Ezt ki is nyilvánította, amikor úgy fogalmazott, hogy a politikusoknak a politikusi kritikát még ha igaztalan is túrnie kell, és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szigorú bizonyítási tesztet nem kell jelen

ügyben alkalmazni.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság önkényesen alkalmazta a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban foglaltakat. Önellentmondásos az elsőfokú ítélet, amikor ennek ellenére vizsgálta bizonyos tényállítások valóságát, ugyanakkor mégis minden illet politikusi értékítéletnek tekintett, és bebizonyosodott valótlansága esetén sem állapított meg jogsértést.

Utalt még a 36/1994. (VI. 24) AB határozatban kifejtettekre is.

Ismertette a Lingens vs. Ausztria ügyben született EJEB döntést abból levonva azt a következtetést, hogy az abban foglaltak szerint is sor kerülhet közszereplők becsületének megsértésére véleménynyilvánítás esetén is. Minden esetben vizsgálni kell, hogy tényállításról vagy véleménynyilvánításról van-e szó, jóhírnév sérelme esetén pedig jogvédelem illeti a politikusokat is. Álláspontjuk szerint értékítélettel szemben is helye van a jogsértés megállapításának, amennyiben az akár közvetlenül, akár közvetetten tényállítást fejez ki. E körben eseti döntésre utaltak és arra is, hogy valós tényekből levont következtetés csak akkor valósul meg, ha az alapul fekvő tények is ismertetésre kerülnek, ennek hiányában a valóság hamis színben tűnő feltevése történik.

Az elsőfokú bíróságnak a bizonyítás körében folytatott eljárását a bizonyítási teherről való kioktatás körében is sérelmezte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az alperest, akin nem vitásan a bizonyítási teher volt, túlságosan széles körben, a Pp. 3. § (3) bekezdését meghaladó mértékben tájékoztatta, ami sérti a Pp. 2. § (1) bekezdését. A felperesek ilyen jellegű kioktatásban nem részesültek, viszont az ítélet több helyütt hiányol felperesi bizonyítást.

Sérelmezték azt is, hogy az elsőfokú bíróság úgy hivatkozott köztudomású tényekre, hogy e körben a Pp. 163. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatást elmulasztotta.

A bizonyítékok mérlegelése körében álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelenül fogadott el sajtóközleményekben leírt körülményeket tényként. Az abban foglaltak ugyanis a perben sérelmezett közléseket követően jelentek meg, azok alapját az alperesi nyilatkozatok képezték, amelyeket egyébként a felperesek a perben csatolt bizonyítékaikkal cáfoltak.

Álláspontjuk szerint a feljelentés, az abban szereplő tények bizonyítása nélkül nem mentheti az alperes felelősségét akkor, amikor az annak nyomán indult nyomozás megszüntetésre került.

... vallomását szükségesnek tartották általánosságban is értékelni oly módon, hogy a tanú elítélti minősége miatt szavahihetősége megkérdőjelezhető. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a vallomás egyes részeit elfogadta bizonyítékként. Álláspontjuk szerint, ha a vallomás egyes pontjai a tanú szavahihetlensége miatt megdőlnék, úgy az semmilyen szempontból sem vehető figyelembe. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az alperes sajtófigyelést végzett a tanú részére. Az alperes nyilatkozatával kapcsolatosan a sajtó-helyreigazítási pereket figyelembe vette, de az e körben nyilatkozó ...t tanúként nem tartotta szükségesnek kihallgatni.

... tanúvallomásával kapcsolatosan előadták, hogy a tanút az elsőfokú bíróság ugyan zárt tárgyaláson hallgatta ki, vallomásából azonban jelentős részleteket az ítélet szóbeli indokolása során nyilvánosság elé tárt.

Következtesen hangsúlyozták, hogy meggyőződésük szerint az elsőfokú bíró elfogultan járt el a felperesek hátrányára.

Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság a kialakult bírói gyakorlattól eltérően az egyes közlések értelmezése során ténylegesen jogszabályt kívánt alkotni.

Részletes indokolásuk szerint - amelyet táblázatos formában terjesztettek a másodfokú bíróság elé - a tényállás megállapítása hibás, mert annak alapját bizonyítatlan cikkek - azhu cikksorozata - képezi, különös tekintettel a ... 26. szám alatti ingatlanra. ... ugyanis nem járt el ezen ingatlan megvásárlása során. A nyomozás megszüntetésével kapcsolatos, azt megváltoztató ügyészégi határozat tartalmát az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte. Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság tévesen és elfogultan értékelte az I. rendű felperes magatartását a hátrányára. A tárgyaláson való

személyes megjelenés a fél részére nem kötelező a polgári peres eljárásban, az jelen esetben szükségtelen is volt. Rámutattak ismételtelen arra az eljárási hibára, hogy a 2015. január 24-i ... adásban elhangzottak egy részét mindkét felperes sérelmezte.

Az (1) ponttal (2014. november 28. Facebook) kapcsolatosan hivatkoztak arra, hogy a PK 14. számú állásfoglalás a vádirat, nyilvános tárgyalás, illetve nem jogerős büntető bírósági ítélet esetében mentesíti a sajtót a bizonyítás kötelezettsége alól oly módon, hogy még ebben az esetben is tiszteletben kell tartani az ártatlanság vélelmét, ami jelen esetben nem valósult meg. Vitatták, hogy az ebben a bejegyzésben sérelmezett közlések az I. rendű felperesre ne vonatkoznának, mert őt a felperes, mint egy korszak jelzőét név szerint megemlítette. A bíróság kirívóan okszerűtlenül értékelte az ügyészség határozatát a nyomozás elrendeléséről. Az ugyanis csupán arra vonatkozott, hogy bizonyos iratok még szükségesek annak eldöntéséhez, hogy a nyomozás elrendelésére szükség van-e. Ezen iratok beszerzését követően már megszüntethető volt a nyomozás.

A (2) ponttal (2014. december 2. Facebook) kapcsolatosan hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen ítélte meg az I. rendű felperes keresetjogi jogát, hiszen név szerint szerepel az eladásokkal kapcsolatosan. Bár tényállításokról van szó, az elsőfokú bíróság az alperes által ömlesztve becsatolt újságcikkekben írtakra alapozva utasította el a keresetet. ...sal való találkozás, üzletelés ténye a perben bizonyítást nem nyert.

A (3) pontban (2014. december 3. Facebook) sérelmezett közlés tekintetében utaltak arra, hogy tényállítást kérdés feltevésével is meg lehet fogalmazni.

A (4) ponttal (2014. december 4. Facebook) és az (5) ponttal (...) kapcsolatosan ugyancsak arra hivatkoztak, hogy semmiféle bizonyíték nem támasztotta alá azt a tényt, hogy az I. rendű felperes üzletelt volna bárkivel is, ilyet még ... sem állított jelen perben tett vallomása során.

A (6) pont (2014. december 7-i Facebook bejegyzés) során álláspontjuk szerint nem lehet ...kal kötött üzletről beszélni, hiszen a ... 26. szám alatti ingatlan esetében ... szóba sem jött, ezen túlmenően az alperes kifejezetten közvetlen ...kal való üzletelésről szólt. A bíróság által utalt szerződések, cégiratok, amik vételár különbözetet igazolnának nem kerültek becsatolásra, és az értékbecslések sem igazoltak extraprofitot. A ... cikkével kapcsolatosan indult sajtóperben a Kúria ítélete részletesen kifejtette, hogy az ügylet ...-hoz nem köthető. Vitatták, hogy cégiratokból más megállapítható lenne, az üzleti modell e körben nem értelmezhető. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott cikksorozat és ... jelen perben tett vallomása ellentmondásos. Tévesen értékelte az elsőfokú bíróság ... vallomását is. Megkérdőjelezték ... vallomásának igazságtartalmát, mert álláspontjuk szerint az nem szolgált más célt, mint jobboldali politikusok lejáratását. Álláspontjuk szerint téves a bíróság azon megállapítása, hogy ... csak ...-tól tudhatott az ügyletekről, mert letartóztatásáig erről a sajtóban még nem jelent meg információ. A tanú ugyanis a börtönben is nézhet televíziót, informálódhatott onnan is, továbbá az alperessel sajtófigyelést végeztetett, így ezen információk az alperestől is származhatnak. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a felperesektől várt bizonyítékot az üzleti modellről. Az önkormányzat szerződéskötései okiratokkal igazolhatók, e körben szükségtelen volt az I. rendű felperes személyes meghallgatása.

Hivatkoztak arra is, hogy az elsőfokú bíróság értékelhető adatok hiányában vont le következtetést ... és ... közelebbi személyes kapcsolatára, a közöttük fennálló üzleti kapcsolatnak pedig semmilyen alapja nincs.

Álláspontjuk szerint ... kihallgatása nem volt mellőzhető, figyelemmel ... vallomásában előadottakra, a felperessel a ... étterem megnyitóján történt személyes találkozásra vonatkozóan. Ugyanakkor sérelmezték, hogy e körben a felperes terhére értékelte azt, hogy nem ... kihallgatását indítványozták ... vallomásának cáfolatára.

Az I. rendű felperes mentelmi joga kihasználására vonatkozó közlés az I. rendű felperes jóhírnevét sértő tényállítás és nem vélemény.

A (7) ponttal (2014. december 7. ...) összefüggésben arra hivatkoztak, hogy az alperes állításai teljességgel megalapozatlanok, függetlenül attól, hogy a feljelentésében foglaltakat ismétli az

alperes azok olyan tények melyek bizonyításra szorulnak. Visszautalt a bűncselekmények elkövetésével kapcsolatos érvelésére is.

A (8) pont (2015. ... január 14.) vonatkozásában előadták, hogy egy jogtalan cselekmény elkövetésére vonatkozó közlés nem vélemény, hanem tényállítás, amit az alperes nem bizonyított, így jogsértő akkor is, ha ezt egy feljelentésben teszi. A nyilatkozatban megemlített személyek ingatlanszerzésére vonatkozóan semmilyen adat nincs. ... vallomása, az üzletkötési mód meglétét, egyéb bizonyíték hiányában nem támasztja alá, mint ahogy azt sem, hogy az kárt okozott volna. A ... 26. szám alatti ingatlan tekintetében az elsőfokú bíróság megállapításai alaptalanok, mert ... tudomására ezen ingatlan vonatkozásában nem merült fel adat. Az értékecselő cégekkel kapcsolatos megállapítások fikciók, ugyanúgy mint a II. rendű felperes állított szerepe ezen ügyletekben. A ... perben tett vallomásával kapcsolatos határozatban, a nyomozóhatóság azt állapította meg, hogy az az I. rendű felperes részére történő pénzátadás körében az teljes mértékben ésszerűtlen, ezért valótlan. Az elsőfokú bíróság érthetetlen módon nem tulajdonított ennek semmilyen jelentőséget, pedig ez is a vallomás valóságtartalmát gyengíti. Sérelmezték, hogy a bíróság ... t ingatlan befektetések terén reális üzletembernek, nyilatkozatát reálisnak tekinti.

Részletesen kifejtették álláspontjukat az elsőfokú bíróságnak ... és ... tanúvallomásának értékelésével kapcsolatban, ismételten hangsúlyozva az elsőfokú bíróság elfogultságát. Kiemelték, hogy ... tagadta, hogy üzleti kapcsolatban állna ...sal, ezzel szemben pusztán ... vallomása áll. Vitatták, hogy az alperes állításainak ténybeli alapja bizonyításra került, így az sem nyert igazolást, hogy bárki is köztes pénzt tett volna zsebre.

A (9) pont (... 2015. február 16.) esetében vitatták, hogy a II. rendű felperes keresetösségi joga ne állna fenn. A közlést a II. rendű felperes azért sérelmezte, mert az arra vonatkozott, hogy a II. rendű alperes célja volt az, hogy féláron eladja az ingatlanokat. Ez a közlés egyértelműen a II. rendű felperesre vonatkozik. Helytelenül minősítette lényegtelennek az elsőfokú bíróság azt, hogy az értékecselést a képviselők nem látták, nem ismerhették meg a részleteket.

A (10) ponttal (... 2015. február 23-i adás) kapcsolatosan ismét leszögezték, hogy ... nem tartozott ... érdekeltségi körébe, nem vásárolta meg a ...-i ingatlant, a korrupt minősítés pedig nem vélemény hanem tényállítás. Itt is utaltak az elsőfokú bíróság ítéletének ellentmondásosságára a tényállítás és vélemény, illetve a bizonyítás szükségtelensége körében kifejtettek vonatkozásában.

A (11) pont (2016. november 3-i Facebook) esetében álláspontjuk szerint különösen kiütközik az eljáró bíró elfogultsága, mert egy senki által sem vitatott tényállítás esetében minősíti azt kritikának. Jogszabállyal nem támasztható alá az az álláspont, hogy egy politikus egy másik politikus azon közlését, hogy hazudott, nem sérelmezheti. Arra vonatkozóan, hogy az ezen pontban sérelmezett közlés tényállítás, az MTA Nyelvtudományi Intézet véleményét csatolta szakvéleményként. Kiemelte, hogy e körben az alperes nem járt el megfelelő körültekintéssel az információ ellenőrzése során, így jóhiszemű tévedésként állítása nem értékelhető.

Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélezése során nem szakított a bírói gyakorlattal. Helyesen állapította meg, hogy a közbeszéd során a politikai vélemény kiemelt védelmet élvez. Helyesen értékelte az alkotmánybírósági határozatok tartalmát és megfelelően vont le azokról helyes következtetéseket. Azt maga sem vitatta, hogy véleményalkotás is lehet becsületsértő de csak abban az esetben, ha az az emberi méltóságot érinti, vagy becsmérő jellegű. Hangsúlyozta, hogy a jogi személy II. rendű felperes ilyen igényt nem is érvényesíthet. Utalt e körben az EJEÜ Új Péter vs Magyarország ügyben hozott döntésében kifejtettekre.

A vélemény és tényállítás elhatárolása tárgyában a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglaltakat emelte ki, hivatkozva arra, hogy a tényállítások vizsgálata során az a hangsúlyos, hogy a közlő fél információi beszerzése során jóhiszeműen, megfelelő körültekintéssel járt-e el. A perbeli esetben az alperes eljárása jóhiszemű volt, valamennyi sérelmezett közlése a rendelkezésére álló iratokból

megismerhető információk alapján levont következtetést tartalmazott. E mellett a tudomására jutott és az önkormányzat gazdálkodását érintő eseményekről nem csak joga, de kötelessége is volt a közvéleményt tájékoztatni.

... tanúvallomását értékelhetőnek tartotta abból a szempontból, hogy hasonlóan írta le az alperes által kritizált értékesítési rendszert, mint az alperes, ezt az ...hu cikksorozata is megerősítette. Az a felperesi hivatkozás, hogy ... akár tőle is szerezhette információit, azért nem helytálló, mert egy alkalommal valóban végzett részére sajtófigyelést, erre azonban ... vallomásának megtételét követő időszakban került sor.

A (11) ponttal kapcsolatosan arra hivatkozott, hogy a 2016. november 3-i Facebook bejegyzésében nem pusztán egy tényközlés jelent meg alperestől a felperes népszavazáson való részvételével kapcsolatosan. Ennek során az alperes a felperes szavahihetőségével kapcsolatos véleményét fejtette ki, melynek csupán egy darabja volt a nem vitásan téves állítás a népszavazáson való részvétellel kapcsolatosan.

Az alperes perben sérelmezett megnyilatkozásai kétségtelenül erős, túlzó kifejezések használatával járt, azonban azok nem tértek el jelentős mértékben a hazai közbeszéd során, a vezető politikusok általános stílusától. Utalt arra is e körben, hogy az I. rendű felperes a kormányzati kommunikációért felelős miniszterként is él hasonló jellegű megszólalásokkal.

A felperesek fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt a másodfokú bíróság teljes terjedelmében bírálta felül. Azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság egyenként és összefoglalóan is helyes döntést hozott, indokaival nagyobb részben egyetértett.

A felperesek által sérelmezett eljárási kérdések közül a másodfokú bíróság megítélése szerint olyan nem volt, ami az ítélet eljárási okból történő hatályon kívül helyezését indokolta volna a Pp. 252. § (2), (3) bekezdései alapján.

A fellebbezésben az I. rendű felperes csak fenntartotta az eljáró bíró elfogultsága miatti kizárására vonatkozó indítványát, melyhez a II. rendű felperes csatlakozott, erre vonatkozó új indítványt nem terjesztettek elő, ezért a Pp. 18. § (1) bekezdés alkalmazásának nem volt helye. A másodfokú bíróság ezt a kifogást a per érdemére kiható módon csak akkor vehette volna figyelembe, ha a Pp. 253. § (4) bekezdése alapján a hatályon kívül helyezés folytán indokoltan tartja elrendelni, hogy a tárgyalás megismétlése során az elsőfokú bíróság más tanácsa járjon el. Hatályon kívül helyezési ok azonban nem merült fel, a kizárási kérelmet az elsőfokú eljárás során a Pp. 18. § (1) bekezdése alapján szabályszerűen elbírálták, az eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése során részlehajlást az eljáró bíró részéről nem észleltek.

Az eljárás elhúzódása miatti kifogás tekintetében az volt megállapítható, hogy e körben az elsőfokú bíróság alakszerű döntést valóban nem hozott, ennek elmaradása azonban az eljárás jelenlegi szakaszában az ügy érdemére kiható hatállyal nem orvosolható. Ezen túlmenően továbbá az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes kifogásának lényegében a Pp. 114/B. § (1) bekezdése szerint helyt adott, hiszen a kérelem kézhezvételét követően három napon belül intézkedett a soron következő tárgyalás kitűzéséről, erről a feleket értesítette is (36. számú idéző végzés), mely esetben alakszerű határozat hozatala egyébként sem szükséges. Az e körben előterjesztett felperesi indokok pedig az eljárás elhúzódása tekintetében nem voltak értékelhetőek. A bizonyítás szükségszerűsége, mélysége és keretei vonatkozásában pedig az elsőfokú bíróság ítéletében számot adott. Helyesen döntött arról, hogy miután a bizonyítás az alperest terheli, részére szükséges részletesebb kioktatást tenni. Ez a kioktatás nem haladta meg a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti követelményeket.

Indokolatlanul hivatkoztak a felperesek arra, hogy a 2015. január 14-én az ... című műsorban elhangzott azon közlést, hogy „...hát nyilván a köztes összeget pedig ők rakták zsebre”, az elsőfokú bíróság csak II. rendű felperes keresetként értékelte. A kereseti kérelmek ismertetése során erre kifejezetten kitért és ezt indokolásában is figyelembe vette, továbbá az ügyek egyesítésére vonatkozó indokaiban is érintette ezt a körülményt.

... tanú kihallgatásával kapcsolatosan sem tapasztalt eljárási szabálysértést a másodfokú bíróság. A tanút az eljáró bíró a Pp. 5. § (2) bekezdése harmadik fordulata alapján a nyilvánosság kizárásával hallgatta meg. A tanú kérelme kifejezetten erre az eljárási módra irányult, azt az elsőfokú bíróság különösen indokoltnak tartotta, és a kérelemnek helyt adott. A tárgyalást követően helyesen tájékoztatta arról a feleket, hogy a tanú kihallgatásának módja nem érinti sem a jegyzőkönyv, sem az abban foglalt vallomás megismerhetőségére vonatkozó általános előírásokat [Pp. 119. § (1) és (2) bekezdés], mert a nyilvánosság kizárására nem minősített adat vagy üzleti titok védelme miatt került sor. Felhívta a felek figyelmét arra, hogy e körben a tanú kihallgatásának megkezdésekor téves tájékoztatást adott.

Mindezek értékelését követően, az ítélet érdemi felülbírálatának nem volt akadálya.

Kiemelendőnek tartja a másodfokú bíróság, hogy a felperesek olyan közléseket sérelmeztek, melyek egy rövid időszakban - 2014. november 28. és 2015. február 23. között - kaptak nyilvánosságot; azok témája is azonos volt: a II. rendű felperes ingatlanértékesítési gyakorlata az I. rendű felperes vezetése alatt. Éppen ezért az egyes közléseket nem lehetett elszigetelten értékelni, mert azok egymásra épültek. Ettől eltérő csak a (11) pontban sérelmezett 2016. november 3. napi Facebook bejegyzés volt, ezt azonban az elsőfokú bíróság is különállóan kezelte.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt, hogy az alperes önkormányzati képviselővé választását követően jutott azon adatok birtokába, amelyekből levont következtetéseit osztotta meg a nyilvánossággal részben a közösségi oldalán, részben a vele készített interjúkban. Egy lezárt folyamatot értékelt, hiszen az ingatlanok felértékelése, a jogszabályi háttér megteremtése, végül az ingatlanok értékesítése is már korábban lezajlott, több esetben az alperes vizsgálódásának tárgyát képező ingatlanok továbbértékesítése is megtörtént. Olyan adat a per során nem merült fel, amelynek alapján a II. rendű felperes koncepciója ezen értékesítésekkel kapcsolatosan megállapítható lett volna. Az alperes éppen a tervezés hiányát tartotta hibának, értékelte károsnak a kialakult ingatlanértékesítési gyakorlatot. Csak annyi volt megállapítható, hogy a II. rendű felperes az értékesítésre kijelölt ingatlanok fenntartási költségeinek terhével magyarázta az értékesítés szükségességét, ezen indok realitása azonban vizsgálat tárgyát nem képezte.

Az alperes feltáró munkáját, annak menetét folyamatosan kommunikálta bejegyzéseiben, az időközben tudomására jutott egyéb adatokkal kiegészítve azt. Ennek eredményeképpen nyújtotta be 2014. december 29-én a feljelentést, amelyben szereplő információk képezték valamennyi megnyilvánulása alapját. Az abban foglalt tényeken túlmenően egyéb állításokat nem tett. Nem vitásan ezen kommunikáció jellegét determinálta az alperes politikai szembenállása az I. rendű felperessel, ami az átlagostól eltérően erős szóhasználat, időnként túlzó értékítéletekkel járt, ez azonban önmagában jogsértést nem okoz. Az ugyanis nem volt vitás, hogy az I. rendű felperes közszereplő, a II. rendű felperes közhatalmat gyakorló szerv, tevékenységük során ezért bírálhatóságuk csak egészen szűk körben korlátozható.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság helyesen értékelte az

Alkotmánybíróság vonatkozó határozatait. Az alperes által körüljárt ügy olyan tevékenységet érintett, amely a közvagyonnal való gazdálkodás körébe tartozott, hiszen az önkormányzati ingatlanok értékesítését érintette. Azt vizsgálta, hogy az értékesítés során keletkezett-e valamilyen haszon, az a II. rendű felperesnél realizálódott-e, a továbbértékesítés folytán kimutatható jelentős nyereség milyen személyi körhöz jutott. Ezen körülmények vizsgálata nyomán tudomására jutott adatokból vont le olyan következtetést, ami a feljelentését indokolta és amelyeknek a felperesek által sérelmezett módon nagy nyilvánosság előtt hangot is adott. Önmagában az, hogy a feljelentés következményeként elrendelt nyomozás végül megszüntetésre került, az alperesi közléseket nem teszi jogellenessé, véleménye ténybeli alapjait nem szünteti meg.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal a felperesi állásponttal, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta volna a tényállítások és a vélemények elhatárolását. Ezt összességében és közlésenként is megtette. Az elsőfokú ítélet 24. és 25. oldala tartalmazza az erre vonatkozó okfejtését, melynek eredményeképpen határozta meg azt is, hogy milyen körben terheli a bizonyítási kötelezettség az alperest.

Kivételt képez ez alól a (11) pontbeli közlés. Ebben az esetben valóban elmaradt a karakteres állásfoglalás, azonban az e körben kifejtett elsőfokú álláspont konklúziójaként az állapítható meg, hogy ezt a közlést alapvetően véleménynek tekintette (elsőfokú ítélet 38. oldal második bekezdés). Ezzel a megállapítással a másodfokú bíróság nem értett egyet, mert helyesen hivatkozott az I. rendű felperes arra, hogy ebben az esetben egyszerű nyelvtani vizsgálat alapján eldönthető, hogy lehetséges-e bizonyítani a népszavazáson való részvételét, és ennek eredményeként abban állást foglalni, hogy hazudott-e.

Az egyéb közlések vonatkozásában azonban helyesen döntött az elsőfokú bíróság abban, hogy a felperes által sérelmezett (1-10) közlések mindegyike olyan értékítélet, vélemény, illetve bírálat, melyek valós ténybeli alapjai bizonyítást nyertek az eljárás során, ezért azokat a felperesek nem kifogásolhatják. Nem értett egyet azzal a felperesi érveléssel a másodfokú bíróság, hogy azon közlések esetében, amelyek nyelvtani megfogalmazása alapján tényállításnak tekinthetőek az alperest olyan szintű bizonyítás terheli, amely az objektív valóság megállításhoz szükséges. Jelentősége van ugyanis annak, hogy a közlések milyen közegben és milyen személyek vonatkozásában hangzanak el. Erre a megállapításra lehet ugyanis jutni az Alkotmánybíróságnak a felek által és az elsőfokú bíróság által is hivatkozott határozataiból, melyek bizonyos fajta fejlődést is mutatnak, és amelyet a bírói gyakorlat is követ.

Az Alkotmánybíróság az elsőfokú bíróság által is idézett határozataiban rögzítette, hogy a demokratikus közvélemény alakításához elengedhetetlen a közügyekkel kapcsolatos véleménynyilvánítás szabadságának védelme.

A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték - és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Mindez a szabadság csak másik hasonlóan magas szintű alkotmányos védelmet élvező jog veszélyeztetése esetén korlátozható, akkor is csak a legszükségesebb mértékben. Az Alkotmány a szabad kommunikációt biztosítja, s nem annak tartalmára vonatkozik. Ebben a processzusban helye van minden véleménynek, jónak és károsnak, kellemesnek és sértőnek egyaránt - különösen azért, mert maga a vélemény minősítése is e folyamat terméke [30/1992. (V. 26.) AB határozat V.3. pont].

A 36/1994. (VI. 24.) AB határozat megszületésekor az Alkotmánybíróság - külön hivatkozás nélkül - nem csak az európai, de a tengeren túli gyakorlatot is figyelembe vette {pl. Lingens kontra Ausztria (EJEB, 9812/82., 1986. július 8.); a New York Times v. Sullivan [418 U.S. 323 (1974)] ügyek}. Rögzítette, hogy az Alkotmány a

véleménynyilvánítási szabadság megfogalmazásánál nem tesz kifejezett különbséget tényközlés és értékítélet között. A véleménynyilvánítás szabadsága ezért általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, mégpedig függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is. Önmagában valamely tény közlése is véleménynek minősülhet, hiszen magának a közlésnek a körülményei is tükrözhetne véleményt, azaz a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga nem korlátozódik csupán az értékítéletekre. A véleménynyilvánítási szabadság határainak megvonásánál azonban indokolt különbséget tenni értékítélet és tényközlés tekintetében [36/1994. (VI. 24.) AB határozat III.2. pont].

Ezt az érvrendszert továbbfejlesztve, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezéseit (Ptk. 2:44. §) alkotmányossági szempontból vizsgálva azt erősítette meg, hogy a szabad szólás akkor élvez magasabb szintű védelmet, amennyiben közügyekkel összefüggésben kerül arra sor. Az emberi méltóság alkotmányos helyéből azonban egyenesen következik, hogy az, még a kitüntetett szereppel bíró véleményssabadságnak is korlátja lehet. {7/2014. (III.7.) AB határozat [57]-[60] bekezdések}.

Alkotmányjogi panasz alapján egyedi (büntető) ügyben folytatott vizsgálata során állította fel azt a mércét, melynek mentén vizsgálható, hogy egy közlés véleménynek, avagy tényállításnak minősül-e. Leszögezte az Alkotmánybíróság, hogy egy nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönteni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmát élvezi. Ezt követően hasonló szempontok alapján abban szükséges dönteni, hogy a közlés értékítéletnek vagy tényállításnak tekinthető-e. A véleményssabadság gyakorlásának határai ugyanis a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különböznek, hogy az adott közlés értékítéletnek, avagy tényállításnak minősül-e. Vagyis e minősítésnek azért kell összhangban állnia az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleményssabadság követelményeivel, mert egyben döntően és közvetlenül befolyásolja annak határait is, így az alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését. {13/2014. (IV.18.) AB határozat [39] és [40]}

Megállapítható tehát, hogy az elsőfokú bíróság nem jogot alkotott, mindössze az alkotmánybírósági határozatokban foglaltak szerint értékelte a keresettel érintett közléseket.

A perbeli esetben a fenti határozatok által körülhatárolt vizsgálódási szempontok alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az alperes csupán azt volt köteles bizonyítani, hogy az általa megfogalmazottak rendelkeznek valóságallappal, hiszen nem vitásan valamennyi közlést egy jól körülhatárolható közügygel összefüggésben tette, még ha sokszor sarkosan is fogalmazott. Ennek során nem voltak figyelmen kívül hagyhatók azok a sajtómegjelenések, amelyek az alperes által felkutatott ügyleteket vizsgálva hasonló megállapításra jutottak. E körben helyesen hivatkozott az alperes arra, hogy ezek megítélésekor nem elsősorban a cikkek megjelenésének időpontja a hangsúlyos, hanem az azokban fellelhető ténytartalom. Ugyancsak helytállóan hivatkozott arra, hogy ... vallomása is figyelembe vehető volt.

A felperesek fellebbezésük jelentős részében és az elsőfokú eljárás során is nagy hangsúlyt fektetettek arra, hogy a tanút súlyos bűncselekmények miatt sújtotta a bíróság jelentős mértékű szabadságvesztés büntetéssel, ezért vallomása önmagában ezen körülmény miatt alapvetően megkérdőjelezhető. Kiemelték azt is, hogy a perbeli vallomása is olyan súlyos ellentmondásokat tartalmaz, ami miatt nem vehető figyelembe. Ezt az ezen vallomás egyik elemével kapcsolatos feljelentéssel összefüggésben született hatósági határozat is alátámasztotta. Hivatkoztak arra is, hogy a vallomás hitelessége megkérdőjelezhető amiatt is, mert a tanú köztudomásúan kapcsolatban áll az alperessel, aki számára munkát, sajtófigyelést végez, továbbá azért is, mert van adat arra is, hogy a tanú jobboldali politikusokat szándékozik lejáratni.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság alapvetően kellő fenntartásokkal kezelte a tanú vallomását, az teljes egészében nem volt kirekeszthető a bizonyítékok közül. Az a korábbi információ, hogy kifejezetten ártani igyekezne a jelenlegi kormánypárt politikusainak, a felperes személyére vonatkoztatva sem eredményezheti azt, hogy a bíróság kizárólag erre tekintettel egyetlen nyilatkozatát sem fogadja el.

Az elsőfokú bíróság ... vallomását ... vallomásával és az egyéb bizonyítékokkal együttesen értékelte. Ennek során helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a két tanú között a szorosabb személyi kapcsolat fennállása megállapítható, üzleti kapcsolat közöttük, legalábbis ... egyes üzleteire vonatkozóan, legalább a valószínűség szintjén ugyancsak felételezhető.

Kiemeli a másodfokú bíróság azt, hogy ... tanúkénti meghallgatását megelőzően, beadványában még azt is megemlítette, hogy ...nak köze lehetett egy korábban az ő sérelmére is elkövetett súlyos cselekményhez, erre azonban a tanúvallomásában egyáltalán nem tért ki, ...ról teljesen más előjellel nyilatkozott. A nyilatkozataik alapján nem volt alaptalan a kettejük érzelmi, gazdasági közösségük létre vonatkozó korábbi következtetések levonása.

Mindezek előrebocsátását követően az egyes sérelmezett közlések tekintetében a másodfokú bíróság az alábbi megállapításokat teszi.

Az (1) pontban az I. rendű felperes az alperes által a Legfőbb Ügyészhez írt levél egy részletét kifogásolta. Az, hogy jogsértő ügyleteket említett az alperes, melyek az I. rendű felperes polgármesteri ideje alatt kezdődtek egyértelműen olyan értékítélet, amely alapján az alperes ügyési eljárást tart indokoltnak, éppen azért, mert arra a következtetésre jutott, hogy maffiaszerű működés van az önkormányzatnál, egy szűk kör hatalmával visszaél saját hasznára. Miután az ezen meggyőződés kialakulásában szerepet játszó tények a felperesek által sem vitatottan valósak - a bérlők részére kedvezményes ingatlan értékesítés stb. - jogsértés megállapításának nincs helye még akkor sem, ha az alperes következtetése téves, és az I. rendű felperes vezette II. rendű felperes eljárása mindenben jogszerűnek bizonyult.

A (2), (4) és (5) pontban sérelmezettek tartalmilag arra vonatkoztak, hogy az alperes szerint az I. rendű felperes ismeri ...t, vele üzletel. A peres eljárás során igazolásra került, hogy az erre vonatkozó információ azokból a sajtóhírekből származik, amelyek szerint ... ilyen értelmű vallomást tett az ellene folyó büntetőeljárás során (6/A/1). Mindezek alapján az állapítható meg, hogy az alperes ezen sajtóértesülésekre reagált, azokat véleményezte bejegyzéseiben, illetve a „...” című műsorban. Az alperes tehát nem valótlan tartalmú információt híresztelt, hiszen a közlés kontextusa ezt egyértelművé tette. Nyilvánvaló, hogy megjegyzései az általa felállított koncepcióba illeszkedtek, ezért szükségesnek tartotta az azokkal kapcsolatos megszólalást. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy ... erre vonatkozó állítását a jelen perben tett vallomásában is

megismételte, ezért az alperesi vélemény nem tekinthető légből kapottnak, hiszen az annak alapját képező állítás forrása is ismert volt.

A (3) pont körében az elsőfokú bíróság által érdemben kifejtettekkel a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett, azt nem ismétli meg. Megítélése szerint azonban az I. rendű felperes keresetösszeírás jogi fennáll, őt ugyanis személyesen említi az alperes azok között akik ingatlanokat adtak el. Mindez azonban a sérelmezett közlés vélemény jellegét nem érinti.

A (6) és (7) pontban sérelmezett közlések ugyancsak tartalmi összefüggést mutatnak. A Facebook bejegyzésben a ... 26. szám alatti ingatlan értékesítésének lépcsőfokait közölte az alperes, a vásárló személyként „...ékat” megjelölve. Az ... híradójában kifejezetten pontosította, amikor ezt a személyt ... élettársának nevezte. A másodfokú bíróság megítélése szerint ezen közlések szikár ténytartalmát, az időpontokat és az összegeket az I. rendű felperes nem sérelmezte, figyelemmel arra is, hogy azok a beszerzett dokumentumokkal kétséget kizáró módon bizonyítottak voltak. Az I. rendű felperes kifejezetten a ...sal való közvetlen kapcsolat megteremtését sérelmezte. E körben azonban a bizonyítékok alapján tények szándékos elferdítése, vagy tények elhallgatása nem róható az alperes terhére. Az elsőfokú bíróság indokain túlmenően a másodfokú bíróság azt emeli ki, hogy 2014. december 7-én a közvélemény előtt ... nyilatkozata volt ismert, aki szerint ...t „... mellől vitték el” letartóztatásakor, hiszen ... hivatalos cáfolata csak 2014. december 16-án jelent meg. Az is ismert adat volt, hogy a ... piacot üzemeltető ... Zrt. az ő érdekeltségébe tartozó cég, melynek működésével kapcsolatosan ... éles kritikákat fogalmazott meg. Az is ismert volt, hogy ezt a céget haláláig ..., ... férje tulajdonolta, akivel ...nak vitathatatlanul szorosabb üzleti, baráti kapcsolata volt.

Azt a felperesi álláspontot, hogy a ... 26. szám alatti ingatlant nem közvetlenül a ... Zrt. vette meg az önkormányzattól a másodfokú bíróság nem fogadta el olyannak, ami a ...sal való összefüggés megteremtését kizárná. Természetesen jelen eljárás kereteit meghaladó bizonyítást igényelt volna, hogy miért alakított valaki egy céget (... Kft.) 2011. augusztus 24-én, úgy, hogy még ebben a hónapban bérleti igényt terjesszen elő a II. rendű felperesnél. Igényérvényesítése oly eredményes, hogy októberben már a bérleti jogot is megszerzi, majd november 21-én megkötik az adásvételi szerződést is. Ezen időpontot követően viszont 2 nappal a céget a ... Zrt.-nek eladja. Ugyanakkor ... vallomása azt támasztotta alá, hogy ő volt az, aki vendéglátóhelyet (cukrászda, vagy kávézó) kívánt ebben az ingatlanban üzemeltetni, és a bérleti jog megszerzését ehhez hasonló „közösségi” célú üzemeltetésre vonatkozó kötelezettségvállalás tette lehetővé. Miután ezen üzlettel kapcsolatosan, a tényleges terveket, a lebonyolítást illetően ... nem tudott vallomást tenni nem állapítható meg az, hogy az alperes jobb tudomása ellenére közölte, hogy ezen ingatlan valamilyen módon ...-hoz, rajta keresztül ...hoz köthető. Jogsértés nélkül nyilatkozhatott tehát az ebben az időpontban megismerhető tényekből levont következtetéseiről a sérelmezett tartalommal. Függetlenül attól, hogy a feljelentés nyomán jogsértést nem állapítottak meg, igazolt önkormányzati stratégia hiányában ezen egy ügy részleteit megismerve az alperes jogsértés nélkül következtethetett olyan módszer, üzleti modell meglétére, amit a kerület számára hátrányosnak ítélt. ... vallomása alapvetően ...-nal való kapcsolatának jellege miatt volt értékelhető. E körben ugyanis közöttük alapvető ellentmondás nem volt. Kapcsolatuk jellegére vonatkozóan tett és egymással ellentétben nem álló vallomásuk is elegendő alapot teremt arra, hogy ezen ingatlan kapcsán a felperesek és ... között valamilyen kapcsolat, összefüggés feltételezhető legyen.

A (8-10) pontokban a II. rendű felperes terjesztett elő keresetet azzal, hogy a január 14-i adás (8) egy mondatrészére az I. rendű felperes is kiterjesztette keresetét. Az ezen kereseti pontokban kifejtett elsőfokú indokokkal a másodfokú bíróság kisebb pontosításokkal, kiegészítésekkel értett egyet.

A január 14-i adásban (8) az alperes az általa szervezett tüntetésről bejelentkezve nyilatkozott, beszámolva annak indokairól, az azzal elérni kívánt célról. Mindaz amit ennek során elmondott, a politikai közbeszéd klasszikus példája, az ilyen eseményeken elhangzottakkal kapcsolatosan személyiségi jogi sérelem bekövetkezte csak kirívó, az emberi méltóságot alapjaiban sértő, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó megnyilatkozások esetében állapítható meg. Ezen túlmenően az alperes lényegében a feljelentése tartalmát ismertette a nézőkkel, minősítve, értékelve az általa feltárt bizonyítékokat, az azok alapján kialakított meggyőződését, azaz véleményét hangoztatva. Valamennyi felperesek által sérelmezett közlés, ezért azon következtetések körébe sorolható, melyek esetében a felperesek igényérvényesítése a Ptk. 2:44. § alapján kizárt.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy ... vallomása kifejezetten alátámasztja a felperesek által közösen sérelmezett állítást. A másodfokú bíróság azt a közlést, mely szerint az ingatlanértékesítések során az önkormányzatnál köztes pénzeket tettek zsebre, mindössze olyan következtetésnek ítélte, mely nyilvánvalóan aaptalannak nem minősíthető akkor, amikor egységes koncepció nem ismerhető meg az ingatlanok értékesítésével és a keletkező haszon felhasználásával kapcsolatban. Ez a kérdéskör a közpénzekkel való felelős gazdálkodást érinti, ezért e körben a felperesek bírálhatóságának egy demokratikus társadalomban korlátlanak kell lennie.

A február 16-i (9) adásban az alperes egy ... utcai ingatlan cseréjével, apportálásával, majd további értékesítésével kapcsolatosan nyilatkozott. Ez az ingatlan a feljelentésében ugyancsak a megjelölt ingatlanok között szerepelt, azzal kapcsolatosan az alperes mást, mint, ami az ott felsorakoztatott tényekből levont következtetésként értékelhető, nem említett. Ugyanakkor kiemeli a másodfokú bíróság azt, hogy a II. rendű felperes által az ebben a pontban második kiemeléssel érintett közlés még nyelvtanilag sem értelmezhető tényállításnak. Ennek során ugyanis az alperes egy fiktív példán illusztrálta milyen lehet az, amikor a képviselők úgy döntenek, hogy a döntéshez szükséges alapvető információkat nem közlik velük. Ilyen szövegösszefüggésben semmiféle személyiségi jogsértés nem állapítható meg.

A február 23-i adás (10) esetében alapvetően az alperes által tett feljelentés elbírálásáról, a nyomozás elrendelésének szükségtelenségéről szóló határozatról beszéltek a felek. A feljelentés egyik, a hatóság részéről az alperestől eltérően értékelt dokumentumot (a ... 26. szám alatti ingatlannal kapcsolatos szerződés) azonosítottak az első sérelmezett közlésben. Ezen közlés ténybeli alapjaival kapcsolatosan a másodfokú bíróság csak visszautal a korábbi indokaira.

A második közlés esetében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő indokkal tartotta megalapozatlannak a keresetet. A PK 12. számú állásfoglalás előírásai szerint a teljes szövegösszefüggést tekintve az a közlés, hogy „bűnözőket mentegetek” nem konkrétan a II. rendű felperesre vonatkozó állítás, hanem a nyomozás minősítése, a nyomozóhatóság eljárásának véleményezése. Az alperes azt fejtette ki, hogy mi lehet az indoka a nyomozást megszüntető határozatnak vagyis nem a II. rendű felperes tevékenységéről közölt tényeket.

A ... korrupcióval kapcsolatosan a nyilatkozó, mint politikus arról a tüntetésről beszélt, amit éppen szervezett és aminek a témája több más, a közvéleményt éppen foglalkoztató téma, melyek között szerepel az általa ... korrupciónak minősített probléma is. E körben a véleménynyilvánítási szabadság nem korlátozható. Ellenkező esetben minden politikai tüntetés szervezése ellehetetlenülne, hiszen a tiltakozásra való felhívás szükségképpen meg kell nevezze azt a témát, amivel kapcsolatosan azt meghirdetik. Ez nem minősíthető tényállításnak, véleményként pedig, miután kifejezőmódjában nem lealacsonyító nem sérelmezhető.

A (11) ponttal kapcsolatosan a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel annyiban nem értett egyet, hogy a sérelmezett közlés nem vélemény, hanem tényállítás, amely valótlan. A

sérelmezett mondat két tényt állít. Egyrészt hazugságot állít az I. rendű felperes terhére, másrészt valótlanul állítja, hogy nem vett részt a népszavazáson. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy ennek megállapítása nem szakértői szakkérdés, hanem mint minden hasonló jellegű ügy elbírálásánál az érdemi vitát eldöntő, bírói értékelés. E két állításból a felperes megítélése tekintetében a közfelfogás szerint a szavahihetőségére vonatkozó állítás a hangsúlyos. Az, hogy a szavazáson való részvétele körében az állítás valótlan az adott szöveg kontextusában sértő jelleget nem hordoz még akkor sem, ha az I. rendű felperes volt az adott népszavazás eredményességéért felelős kormánytisztviselő. A közlést ugyanis nem lehet kiragadni abból a szöveggörnyezetből amelyben megjelent, mert csak a teljes kontextusra tekintettel értékelhető.

Az alperes sérelmezett bejegyzése ugyanis az I. rendű felperes politikai jövőjét latolgatja annak fényében, hogy a közelmúltban többször is állított valótlan-ságot cselekvéseivel kapcsolatban. Ezeket az eseményeket sorolja fel az alperes, melynek során összesen öt hazugságot ró a felperes terhére. Ebből az I. rendű felperes mindössze egyet tett a per tárgyává. Ebből természetesen nem következik közvetlenül az, hogy a másik négy esetben ténylegesen hazudott volna, társadalmi megítélését azonban egy állítás valótlan-sága nem befolyásolja negatívan. Ennek megítélése során figyelemmel kell lenni arra is, hogy az általános közfelfogás szerint egy politikus karrierje egy - akár még csak nem is bizonyított, de feltételezhető - hazugság esetén is derékba törhet.

Mindezek alapján az volt megállapítható, hogy a felperesek olyan közléseket sérelmeztek, amelyeket az alperes egy közéleti vita során, az ...i ingatlanértékesítési gyakorlat körében tett. Azok a közlések időpontjában megismerhető tényeken nyugvó, az alperes által tett feljelentés alapján nyomon követhető dokumentáción, valós adatokon alapulóak voltak. Az alperes nem vitásan a felperesekre legsérelmesebb következtetésre jutott, arra, hogy szándékosan jártak el jogszerűtlenül, bűnözőkkel álltak kapcsolatban tetteiket önös érdek vezette. Az ilyen ténybeli alapokon nyugvó, a közügyek vitatása során elhangzó kritikai megnyilvánulások esetében azonban ezen értékelések súlyosan elítélő jellege esetén sem vethető fel a vélemény-szabadság korlátozása az érintettek jogainak védelme érdekében. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a politikai ellenfelek egymást öncélúan, mindenféle alap nélkül bűncselekmény elkövetőiként (bűnözőként) jellemezzenek, függetlenül az ilyen fajta megnyilvánulásokat a konkrét eseményektől.

Mind a jelenlegi jogszabályi környezet, mind az alkotmánybíró-sági határozatok, mind az ezek nyomán kialakult bírói gyakorlat azt tartja követendőnek, hogy a demokratikus közvélemény alakulásához szükséges, a közügyek vitatása során elhangzó politikusi megnyilvánulásokat a választópolgárok szabadon, önmaguk ítélik meg. Az állampolgárok ezen közlések alapján le tudják vonni a jogaik gyakorlásához szükséges következtetéseket, az annak kialakításához szükséges tényeket szabadon megismerhetik. A bíróság beavatkozása csak abban az esetben szükséges, amennyiben a közlések ezen kereteket meghaladják, abból kilépve egy másik ember méltóságát, emberi mivoltát érintik elsősorban a megszólalás jellege, vagy azért, mert a közlő szándékosan állít valótlant. Jelen esetben ilyen jellegű jogsértés nem volt megállapítható.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a további bizonyítási indítványok elutasítása tárgyában. Azok ugyanis alapvetően ... szavahihetősége, illetve az általa a jelen per tárgyalása során tett vallomásában a felperesre terhelő, jelen per kereteit meghaladó állításai valótlan-ságának bizonyítására irányultak volna, illetve olyan közlésekre, melyeket az elsőfokú bíróság - helyesen - nem tekintett bizonyítandó tényállításnak.

Ugyancsak nem tartozott jelen per tárgyához az, hogy ... állítása szerint az alperes a tanú részére végzett-e munkát. A felperes által sem vitatottan ugyanis erre az ún. „sajtófigyelésre” ...

vallomásának megtétele után került sor. Ez a körülmény sem rontotta a vallomás azon részét, mely a jelen per elbírálása szempontjából, az egyéb bizonyítékok tükrében értékelhető volt.

A per érdemi eldöntése szempontjából valóban nem volt feltétlenül szükséges az I. rendű felperes személyes meghallgatása, ugyanakkor az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (2) bekezdése alapján szabadon mérlegelhette azt a körülményt, hogy az I. rendű felperes milyen indokkal és milyen események miatt maradt távol a tárgyalásokról. Érdemben helyes döntését ugyanis alapvetően nem erre a körülményre alapozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletét mindezek alapján a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a fentiek szerint helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért kötelesek az alperes részére a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján, az ügyvédi munkadíjból álló perköltséget megfizetni, melynek mértékét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

A le nem rótt illeték viseléséről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a II. rendű felperes illetékmentességére tekintettel a 14. § alapján határozott.

Budapest, 2017. június 7.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró